

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

לפני כבוד השופטת טל פישמן לוי

התובעים:
1. טרקלין מערכות בע"מ
2. שחר זוהר
ע"י ב"כ עו"ד אלבר נחאס ו/או לנא נחאס ואח'

נגד

הנתבעת:
ידיעות אחרונות בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד תמיר גליק ו/או נתאי צוריאל

פסק דין

פתח דבר

1. יום שישי 31.12.21, עיתון ידיעות אחרונות בעמוד האחרון, מתפרסמת תמונה רחבת ידיים של השעון המפורסם ביפו עם דיוקנה של השענית שנטען כי תקנה את השעון. צלם ידיעות אחרונות אשר הגיע למקום על מנת לסקר את האירוע לא הצליח לפעיל את הרחפן שיצלם מגובה, ופנה בבקשה לעובד התובעת, אשר החזיק ברישיון לעבודה בגובה, על מנת שיצלם עבורו את השעון עם השענית. למי זכויות היוצרים בתצלום התמונה? זאת השאלה הטעונה הכרעה בהליך זה.
2. לפני תביעה כספית בסך 100,000 ₪ שעניינה דרישת התובעים לקבלת פיצוי מהנתבעת בגין סיקור עיתונאי, שנטען כי יש בו הפרת זכות היוצרים של התובעים והוא מהווה פגיעה בקניינם. היצירה מושא ההליך היא צילום השעון המפורסם ביפו כשצלידו עומדת השענית סוזאנה קאופמן.
3. התובעת 1 היא טרקלין מערכות בע"מ, חברה בינלאומית הפועלת בתחום מערכות הזמן והתצוגה (להלן: "התובעת 1").
4. התובע 2 הוא עובד של התובעת 1, מנהל פרויקטים וטכנאי מערכות זמן ושעונים, אשר היה חלק מצוות התובעת ולקח חלק באירוע צילום התמונה מושא ההליך (להלן: "התובע 2").
5. הנתבעת היא מערכת ידיעות אחרונות בע"מ, גוף עיתונאי נפוץ ומפורסם אשר סיקר את אירוע תיקון השעון המפורסם ביפו (להלן: "הנתבעת").
6. עניינה של התביעה בצילום אשר פורסם בעיתון הנתבעת על אודות תיקון השעון המפורסם הממוקם במגדל השעון בעיר יפו. במסגרת הכתבה צוין כי השענית סוזאנה, המצולמת לצד השעון, היא זו שהצליחה לתקן תקלה מורכבת בשעון, כך שזה חזר לפעול כהלכה. התמונה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

- צולמה בגובה על ידי התובע 2, לאחר שאותרו כשלים טכניים אשר מנעו מצלם הנתבעת לצלם את התמונה באמצעות רחפן, כפי שתיכנן.
7. במרכז התביעה טענת התובעים לפיה הנתבעת הפרה את זכות היוצרים של הנתבעים בצילום השעון, עת פרסמה היא את התמונה בפלטפורמות שונות מטעמה ללא קבלת אישור לשימוש כלשהו ומבלי שניתן קרדיט לתובעים. הנתבעת מנגד טוענת שהבעלות בצילום שייכת לה וכי לא הייתה כל הפרה שעה שזכויות היוצרים אינם של התובעים. כמו כן טוענת הנתבעת כי מדובר בפרסום בודד וכי מיד עם קבלת דרישת התובעים הסכימה בהגינותה ובאדיבותה להוסיף את שמם של התובעים תחת הצילום באתר.
8. יצוין, כי תביעה זו היא גלגול שני של תביעה קודמת שנדונה בבית המשפט שלום בחיפה (37362-02-22) ונמחקה לבקשת התובעת 1. התביעה שלפניי הוגשה בראשיתה על סכום של 300,000 ₪ ובמהלך ניהול ההליך החליטו התובעים להפחית את הסכום כך שיועמד על סך 100,000 ₪.
9. אין מחלוקת בין הצדדים כי התובעת 1 היא זו שהייתה אמונה על תיקון השעון, וכי בפרסום המקורי של הכתבה לא ניתן קרדיט לתובע 2 על הצילום או לתובעת 1 על עצם תיקון השעון. המחלוקת בין הצדדים טמונה בשאלה למי למעשה שייכות זכויות היוצרים בצילום והאם יש במקרה שלפנינו כדי לחייב את הנתבעת לפצות את התובעים בגין ההפרה הנטענת של זכויות אלה.
10. מחלוקות אלה ניצבות בבסיס התביעה שלפניי ובהן אכריע במסגרת פסק הדין.

טענות הצדדים

תמצית טענות התובעים

11. תחילה מציינים התובעים, כי היה להם חלק עיקרי ובלתי נפרד באירוע תיקון השעון בעיר יפו, אירוע שבעקבותיו צולמה התמונה מושא התביעה.
12. הכתבה והתמונה בבסיס ההליך פורסמו ביום 31.12.2021 בעיתון שישי, תוך הבלטה חסרת תקדים בעניין תיקון השעון, על גבי חצי עמוד של הגיליון המוגדל. "המוצר" שעל הגיליון הינו קניינם של התובעים ודחיקתם מן הקרדיט נעשתה במכוון או בדרך של עצמת עיניים. לטענת התובעים, הנתבעת אמורה להיחשב כדוגמה ומופת לאחרים באשר להקפדה על זכויות היוצרים, כך שבמקרה זה יש לפסוק לחובתה את הפיצוי הגבוה ביותר בגין ההפרה.
13. נוסף לפרסום בגיליון המודפס נעשו פרסומים בפלטפורמות נוספות - דף הפייסבוק של העיתון, אתר Ynet, אתר "מינא נתונים" ודף הפייסבוק של היחצ"ן רן רהב. התובעים טוענים, כי הפרסומים הנוספים מופצים ונצפים בהיקף נרחב במימדים ארציים. בסיכומיהם מוסיפים הנתבעים כי הפרסומים נעשו במיקומים שונים ובפלטפורמות שונות, ואין המדובר במסכת אחת אלא במספר הפרות שונות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 34457-02-24 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

14. עוד מוסיפים התובעים, כי הפרסומים לא הוסרו מיידית, הפרסום הפיזי בעיתון לא הוכחש ואף לא פורסם תיקון במהדורה המודפסת. הנושא בעל חשיבות חדשותית רבה והוא סנסציוני ואטרקטיבי במהותו.
15. לטענת התובעים, התובעת 1 והתובע 2 הם המומחים הארציים לענייני שעונים, וככאלה ההפרה כלפיהם היא משמעותית בענף הספציפי לעיסוקם. זכות הקניין שיש לתובעים על הצילום והזכות המוסרית המקשרת בין הצילום לבין תחום המקצועיות של התובעים, חשובים מאד מבחינתם מאחר שהתובעת היא החברה המובילה בארץ בתחומה.
16. באשר לצילום עצמו, נטען כי מדובר בצילום שהוא פרי עמלו של התובע 2 שלא יכול היה להיעשות על ידי הנתבעת, לאור הקלקול ברחפן ולאור העובדה כי לצלם הנתבעת לא הייתה היכולת לעלות לגובה כה רב ולצלם את הצילומים באיכות ובדיוק כפי שצולמו. גם אילו היה ניתן להפעיל את הרחפן, הרי שאיכות הצילום והשליטה ביכולות הצילום לא הייתה דומה ליכולת התובע 2 כמי שעלה לגובה וצילם מקרוב ובמדויק. לולא התובע 2 לא היה כלל צילום.
17. לשיטת התובעים, הייחוד של הצילום בגובה הוא זה שמאפשר צילום מיטבי, כך שיכולת המצלם הן שהביאו ליצירה הייחודית.
18. במענה לטענות הנתבעת גורסים התובעים כי זכותם המוסרית והקניינית על הצילום מוכחת וברורה. אין רלוונטיות לשאלת הבעלות על המצלמה או הציוד.
19. לעמדת התובעים, יש לקבוע פיצוי בשיעור גבוה ביותר הן לאור מיקומו של הפרסום בעיתון יום שישי והיקף הפרסום שחלקו לא הוסר עד היום, הן מאחר שמדובר בשעון המפורסם במדינה הממוקם באיזור בעל ערך היסטורי ומיוחד, והן בשים לב לזהות הנתבעת כגוף המוביל במדינה וכמי שחייב להקפיד על זכויות היוצרים וההגנה עליהם.

תמצית טענות הנתבעת

20. לשיטת הנתבעת, המחלוקת האמיתית בתיק זה אינה קשורה כלל לדיני זכויות היוצרים, אלא היא בין התובעת לבין השענית סוזאנה, מאחר שהאחרונה גרפה את מלוא התהילה על תיקון השעון ביפו. הנתבעת עומדת על כך שמדובר בתביעה שמהותה לשון הרע, והיא "מתחפשת" לתביעת זכות יוצרים.
21. הנתבעת מעלה כי לא קיימת כלל יריבות עם התובעת 1. כידוע, זכות היוצרים שייכת לעובד, אלא אם התצלום נעשה לצורך עבודתו ובמהלכה. בענייננו הצילום בוצע על ידי התובע 2 במהלך עבודתו, אך לא הועלתה בכתב התביעה כל טענה שהצילום בוצע לצורך עבודתו. מטיעוני התובעים עולה שהצילום דווקא פגע במעסיק, בכך שפיאר והאדיר את המתחרה העסקית שלו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

22. הנתבעת עומדת על כך שלתובעת 1 אין כל זכות בתצלום, וזאת בהיעדר עילה ובהיעדר יריבות. באשר לתובע 2, הנתבעת טוענת כי אין לו כל אינטרס בקיומו של ההליך וההוכחה לכך היא שהוא כלל לא צורף כבעל דין בהליך המקורי שנפתח בבית המשפט בחיפה.
23. הנתבעת מעלה עוד, כי לתובעים אין זכות יוצרים בתצלום. ביצירה מסוג תצלום זכות היוצרים אינה נובעת מהקלקה על המצלמה, אלא ממגוון פעולות מקדימות אשר בוצעו על ידי צלם העיתון מר גולן. בהמשך לכך, על מנת שיצירה תהיה מוגנת עליה לעמוד במבחן היצירתיות. אין די בפעולת ההקלקה בלבד, בייחוד כאשר התובע 2 אינו צלם כלל. התובע 2 אינו חולק על כך שמר גולן היה אחראי על בחירת הנושא, בחירת הסצנה, בחירת טכניקת הצילום, ביום הקומפוזיציה, בחירת הזווית, הכנת המצלמה, כיוון הצמצם וכדומה.
24. מי שעשה את שלל הפעולות המקנות יצירתיות לתצלום הוא צלם הנתבעת, כאשר התובע 2 שימש הלכה למעשה כידו הארוכה של הצלם והוא פעל על פי הוראותיו וביצע את ההקלקה על כפתור המצלמה. כל הפעולות שמצריכות יצירתיות בוצעו על ידי מר גולן, שהוא צלם מקצועי בעל עשרות שנות ניסיון.
25. לטענת הנתבעת, צילום הפנים של השענית סוזנה מהווה דיוקן, כך שבהתאם לסעיף 35(ב) לחוק, הרי שבעל הזכות ביצירה מסוג דיוקן הוא המזמין – הנתבעת. התובעים לא הציגו כל סימוכין להסכמה אחרת ועל כן חלה ברירת המחדל לפיה זכות היוצרים שייכת לנתבעת המזמינה.
26. עוד נטען, כי התובעים העניקו לנתבעת רישיון שימוש והם אף מודים בכך בתצהיריהם. גם אילו הייתה לתובע 2 זכות יוצרים, הנתבעת קיבלה ממנו הרשאה מכללא לעשות שימוש בצילומים. הצילומים שצילם התובע 2 נעשו כסיוע טכני למר גולן בידיעה ובמטרה שיפורסמו על ידי הנתבעת, משכך, הנתבעת קיבלה הרשאה לפרסמם.
27. לעמדת הנתבעת, נטל הראיה הדרוש לצורך הוכחת זהות הגורם האחראי על היצירתיות חל על התובעים, ונטל זה לא הורם. ראוי לקבוע כי עצם ההסכמה של עובר אורח לסייע לצלם במצלמה של צלם הנתבעת מגלמת הרשאה מכללא, וכי מדובר במקרה של התנדבות לסייע לצלם הנתבעת.
28. טענות התובעים בעניין הפרת הזכות לקרדיט היא טענה שאינה במישור זכות היוצרים הקניינית, אלא במישור הזכות המוסרית. הנתבעת מדגישה כי מיד עם קבלת פניית התובעים היא פעלה על מנת להוסיף קרדיט וההפרה הנטענת באה על תיקונה המהיר והיעיל. עוד מציינת הנתבעת, כי זכות מוסרית היא אישית ליוצר עצמו ואינה ניתנת להעברה, כך שלנתבעת 1 כמעסיק אין ולא יכולה להיות זכות מוסרית.
29. הנתבעת עומדת על כך שמדובר במסכת אחת של הפרות, שכן הפרסומים נעשו במקביל, באותו עניין ובאותה כתבה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

דיון והכרעה

30. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות שהוגשו על ידי הצדדים, שמעתי את עדויותיהם במסגרת הדיון שנערך בפניי ושקלתי את נסיבות העניין ואת מכלול התמונה שנפרשה בפני בית המשפט, הגעתי למסקנה לפיה דין התביעה להידחות.
31. במסגרת פסק הדין אדון בסוגיית הצילום כיצירה מוגנת על פי חוק, אבחן את טענות הצדדים באשר לבעלות בצילום, ולבסוף אציג ואסביר את הטעמים שעמדו בבסיס הכרעתי לפיה הנתבעת לא הפרה זכות יוצרים ואין לחייבה בפיצויים בגין ההפרה הנטענת.
32. תחילה, ועל מנת לחדד ולבאר את המחלוקת מושא ההליך, יש לזכור ולהדגיש שתביעה זו הוגשה כתביעה שעילתה הפרת זכות יוצרים. כפועל יוצא מכך, על בית המשפט לבחון האם קיימת לתובעים זכות יוצרים ביצירה והאם הנתבעת הפרה זכות זו. טענות או נימוקים שמקורם בפרסום שגוי או מוטה בעיתון בדבר הגורם שתיקן את השעון מושא התביעה, הן טענות במישור דיני לשון הרע (או דינים אחרים) ולא במישור זכות היוצרים.
33. אציין ואזכיר כבר כעת, כי לאחר שדיון פישור בין הצדדים לא צלח, התובעת הגישה הודעה לבית המשפט ובה ציינה כי היא מוותרת על חקירת העדים ומבקשת להתבסס על חומר הראיות המצוי בתיק לשם הכרעה בהליך. בנסיבות אלה, הרי שלא התקיים הליך הוכחות בתיק, והדבר פועל לחובתם של התובעים, אשר כידוע הנטל מוטל על כתפיהם.
34. כידוע, בתביעת זכות יוצרים מתמקדים בשימוש בלתי מורשה ביצירה ובאי-מתן הקרדיט ליוצר או הצלם, בעוד שתביעת לשון הרע מתמקדת בתוכן הכתבה שאינו מדויק ובפוטנציאל הנזק לשמו הטוב ולתדמיתו המקצועית של הנפגע כתוצאה מהפרסום.
35. במקרה שלפניי, נראה כי מה שמצוי בבסיס טענות התובעים ומה שטמון למעשה בהגשת התביעה, אינו בהכרח היעדר הקרדיט לתובעים על הצילום שצולם על ידי התובע 2, אלא היעדר הקרדיט בגין תיקון השעון, והאופן בו ניתן לפרש את התמונה כאילו הגברת סוזאנה היא שביצעה את התיקון, על אף שהדברים לא היו כך בפועל.
36. משנאמרו הדברים הללו, ניתן לעבור ולבחון האם מדובר בצילום שמקיים את דרישות החוק כך שיש לראות בו יצירה מוגנת.

א. הצילום מהווה יצירה מוגנת על פי חוק

דרישת המקוריות - ההשקעה והיצירתיות בצילום

37. צילום הופך ליצירה כאשר הוא מקיים שתי דרישות מצטברות: דרישת הקיבוע (תיעוד פיזי או דיגיטלי) ודרישת המקוריות, הכוללת רף מינימלי של השקעה ויצירתיות המבטאת את "טביעת עינו" של הצלם. על פי חוק זכות יוצרים, צילום מוגדר כ"יצירה אמנותית". הגדרה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

- זו רחבה וכוללת צילומים מכל הסוגים: צילום אמנותי מתוכנן, צילום תיעודי, חדשותי, מסחרי ואף צילום משפחתי אקראי.
38. בצילום של אובייקט דומם (כמו שעון), המקוריות יכולה להתבטא בבחירת זווית הצילום, התאורה, המרחק מהנושא, מיקוד התמונה, בחירת הרקע והקומפוזיציה. גם צילום של מוצר מסחרי או אובייקט נפוץ יכול להיחשב ליצירה מוגנת אם הושקעו בו מאמץ וכישרון המצביעים על ייחודו, פועלו או אופיו של הצלם.
39. המקוריות היא למעשה הדרישה המהותית ביותר והיא נבחנת בשני מישורים:
- מבחן ההשקעה** לפיו נדרש כי היוצר השקיע עמל, זמן או כישרון מינימלי ביצירה.
- מבחן היצירתיות** לפיו נדרש כי הצילום ישקף תרומה אינטלקטואלית או בחירה אמנותית של הצלם. הפסיקה קבעה כי די במידה מועטה של יצירתיות כדי לעמוד ברף זה.
40. המקוריות בצילום יכולה להתבטא במגוון פעולות של הצלם, גם אם מדובר בצילום תיעודי של מציאות קיימת. אלו כוללים את בחירת זווית הצילום, התזמון (העיתוי), התאורה, המרחק מהנושא, המיקוד, בחירת הרקע וסידור האובייקטים. כל אלו יוצרים את "טביעת היד" של הצלם בתמונה.
- (ראו: תאד"מ (שלום ראש"צ) 20094-08-22 **בוני ינקוביץ נ' ענבר קמינסקי** (17.12.2023), ת"א (שלום תל אביב-יפו) 31376/05 **ויינברג אמיר נ' ויסהוף אליעזר** (19.09.2006), ת"א (שלום ת"א) 25210-11-21 **שמואל רחמני נ' ידיעות אינטרנט (שותפות רשומה)** (26.03.2023), **תמיר אפורי חוק זכות יוצרים (2012)** | פרק א פרשנות. ת"א (שלום י-ם) 7202-02-18 **הלל מאיר נ' י.כ.ג. יוני כהנא גרופ בע"מ** (09.06.2020), תאד"מ (שלום בת ים) 9605-10-23 **שמואל רחמני נ' בועז כהן** (29.10.2024), ת"א (שלום ת"א) 25775-12-20 **ישראל ברדוגו נ' אייל פרץ יזמות ונדל"ן 2011 בע"מ** (07.04.2024), **טוני גרינמן זכויות יוצרים** | (2023) פרק 3 יצירות ספרותיות, אומנותיות, דרמטיות ומוזיקליות).
41. בהתאם לאמור בסעיפים 4-5 לחוק זכות יוצרים, ובמבט על הראיות שהובאו בפניי, הגעתי למסקנה לפיה הצילום מהווה יצירה מוגנת, שעה שהוא עומד בדרישת המקוריות, ובכך שיש בצילום גם השקעה וגם יצירתיות במידה הנדרשת על פי הדין.
42. צלם הנתבעת 2 הוא שביקש לצלם את התמונה, בחר למעשה לתעד את השעון בגובה רם (בין אם באמצעות הרחפן ובין אם בדרך אחרת) ולהגיע בשעה מדויקת אשר תהיה נכונה מבחינת תאורה וזוויות. כמו כן, הוא שקל ובחר את העדשה המסוימת והמיקום ממנו תבוצע פעולת הצילום. כל אלו משולבים יחד לכדי יצירה אחת של הצלם, וכפי שנקבע בפסיקה, די במידה מועטה של יצירתיות על מנת לעמוד בתנאי זה. בנוסף, אין ספק בעיניי כי נדרשה מחשבה והשקעה על מנת ליצור את היצירה. על אף שרחפן הצילום לא פעל, צלם הנתבעת הפעיל שיקול דעת וחשב כיצד יוכל לממש את הצורך בצילום השעון בדרך חלופית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

בנוסף, צלם הנתבעת הוא בעל כישורים מוכחים בהיותו איש המקצוע מזה עשרות שנים, ונראה כי הוא השקיע זמן גם בתכנון צילום זה.

43. לפיכך, מתקיימים התנאים להכרה ביצירה כיצירת אומנות מוגנת אשר חלה לגביה זכות יוצרים, ומסקנתי היא שמדובר ביצירות אמנות בהתאם לחוק.

ב. הבעלות בציורים שייכת לנתבעת

44. משעה שהמסקנה היא כי עסקינן ביצירה אמנותית המזכה בזכות יוצרים, נשאלת השאלה למי נתונות הזכויות בצילום?

45. הבעלות בזכות יוצרים בצילום נקבעת לפי זהות היוצר, דהיינו מי שעיצב את היצירה והיה הגורם הדומיננטי ביצירת הביטוי המקורי. לפיכך, אדם שסיפק את הציוד וגם נתן הנחיות מפורטות הכוללות זוויות וביום עשוי להיחשב כיוצר, גם אם לא לחץ פיזית על כפתור המצלמה. לפי הספרות המשפטית והפסיקה, כאשר אדם אחד מעצב את הצילום (קובע את נושא הצילום, הזווית, התאורה ומהירות הצילום) ואדם אחר רק מבצע את הפעולה הטכנית של "לחיצה על הכפתור", המעצב הוא שייחשב כיוצר היצירה וכבעלים הראשון של זכות היוצרים בה. נראה אם כן, שהלחיצה הפיזית כשלעצמה אינה מקנה בעלות אם היא נטולת דעת יצירתית עצמאית. (ראו: **טוני גרינמן זכויות יוצרים** (2023) | פרק 7 בעלות ראשונית על זכות יוצרים, ת"א (שלום תל אביב-יפו) 121130/01 **אלוני גרופ הפקות בע"מ נ' סמדר ספי יוסי** (נבו, 10.8.2003)).

46. זכות היוצרים מגנה על הביטוי המקורי. במקרה שבו בעל הציוד מספק הנחיות מפורטות, לרבות הסבר בדבר זווית הצילום הנדרשת והאופן בו יש להפעיל את המצלמה וללחוץ על הכפתור, הוא זה שיוצק את היסודות המקוריים והיצירתיים לתוך התמונה, שכן הוא זה שקבע מהי קומפוזיציה הנכונה, כיצד יש לבצע את המיקוד ובאיזו עדשה יש להשתמש. הפסיקה מדגישה כי יסודות אלה הם פרי עשייתו ואמנותו של היוצר, ובנסיבות שבהן ההנחיות הן מאד מפורטות, היוצר הוא המנחה ולא המבצע הטכני, כך שהוא הופך להיות בעל זכות היוצרים.

(ראו גם: ת"א (מחוזי נצ') 11-09-26485 **קייקי כפר בלום ובית הלל ש.מ.נ' צוק מנרה בע"מ** (30.12.2012). ת"א (שלום ת"א) 20-01-46445 **שרון צרפתי נ' אנטולי פינקלשטיין** [2] (02.09.2024) ת"א (מחוזי ת"א) 07-1879 **ליאב אוזן ושות' נ' Winhelp** 'בע"מ (18.11.2013)).

47. אכן, לפי חוק זכות יוצרים החדש, עצם הבעלות על הציוד הפיזי (כמו המצלמה) אינו מקנה עוד בעלות בזכות היוצרים באופן אוטומטי לבעל הנגיב שנחשב ליצר. החוק החדש קובע כי הבעלות שייכת למי שביצע את פעולת היצירה המהותית. לכן, הבעלות של המנחה תנבע מההנחיות והעיצוב האמנותי, ולא מעצם העובדה שהציוד שייך לו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

48. ראו בהקשר זה דבריו של בית המשפט העליון באשר להשפעה שיש ליוצר הצילום אשר מביע דרכו את טעמו, כישוריו והשקעתו, כפי שהובאו ברע"א 7774/09 אמיר ויינברג נ' אליעזר ויסהוף (נבו 28.8.2012):

"...ואכן, יותר משיש בו בצילום מן המצולם – יש בו מן המצלם – המשקיע, תכופות, בצילום מרוחו, מטעמו ומכישוריו; המשקיע בתצלום את חושי ואת נקודת המבט הייחודית שלו על המציאות. התצלום משקף את המציאות כפי שהיא נראית בעיני רוחו של המצלם ולא רק כפי שהיא נתפסת בעין המצלמה. רגע אחד של צילום אוצר בתוכו לעתים יותר מעולם שלם, תמונה אחת – הכל יודעים – שווה יותר מאלף מילים. ההתרחשות אינה נושאת עמה 'זכויות' ליוצר כל הארץ אך האספקלריה בה נתפשת המציאות – יוצרת את זכויות היוצרים."

49. משאלו הם פני הדברים, הרי שמסקנתי היא שהבעלות בצילום שייכת לצלם הנתבעת, מר גולן, וכי דרישת התובעים להכרה בהם כבעלים של התמונה- דינה להידחות.

50. אני מקבלת את גרסת הנתבעת לפיה הצלם מטעמה היה זה שקבע וחזה בדמיונו את הצילום, הוא זה אשר הגיע למקום לשם ביצוע הצילום עם הרחפן והמצלמה, הוא בחר את השעה המתאימה ואת זווית הצילום וכן דאג לשלל האלמנטים הטכניים וההכוונה המקצועית, לרבות החלפה, כיוון העדשה וכיול הציוד. התובע 2 לא סתר טענות אלה לפיהן קיבל הנחיות מקצועיות מצלם הנתבעת ופעל על פיהן.

51. אני ערה לכך כי לפי סעיף 7 סיפא לתצהיר התובע 2 עולה במשפט אחד כי התובע 2 ביים והנחה את סוזנה (השענית המצלמת). אולם, התובעים ויתרו על חקירת המצהירים ובחירה זו נזקפת לחובתם בהקשר הראייתי. ממכלול התמונה אני מקבלת את גרסת הנתבעת בעניין זה, היינו שהצלם מטעמה הוא זה שביים ונתן הוראות צילום, זאת בין השאר: מעצם העובדה כי התובע אינו צלם וזה לא עיסוקו; כי התובע כלל לא היה חלק מגלגולו הקודם של הליך זה; כי צלם הנתבעת בעל מוניטין כצלם של עשרות שנים וכי יש לו הידע, הניסיון והכישורים לביים ולהנחות את הצילום.

52. מסקנה זו מתחדדת עוד יותר נוכח חשיבות הכוונה הסובייקטיבית של הנוכחים במועד הצילום, והעובדה שלא היה כל הסכם בין הצדדים. כזכור, חוק זכות יוצרים קובע כי הבעלות הראשונה היא של היוצר, אלא אם הוסכם אחרת. במקרה בו שני הצדדים הבינו סובייקטיבית כי הזכויות נותרות אצל הצלם (המעצב) ולא הייתה כוונה להעבירן למבצע, הרי שגם מבחן הכוונה מחזק את הותרת הבעלות אצל הצלם המקורי. בהעדר מסמך בכתב המורה על העברת זכויות, ובהינתן שהמבצע אינו "יוצר", אין לו כל בסיס משפטי לטעון לבעלות.

53. במקרה שלפניי אני סבורה שלא הייתה כל כוונה של מי מהצדדים – לא של מר גולן ולא של התובע 2 – להעניק לתובע 2 זכויות כלשהן בצילום בעקבות הסיוע האמור. מסקנתי היא, שבמועד ההתרחשות ובעקבות התקלה ברחפן, הגיעו השניים לפתרון אשר בסופו של יום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

הוליד את התמונה שנוצרה, אולם הפעולה שנעשתה על ידי התובע 2 לא נבעה מלכתחילה ולא העלתה בו ציפייה בהמשך לקבל הכרה כבעלים של הצילום. לא זו בלבד, אלא שהסכמת התובע 2 לביצוע הצילום ניתנה ללא סייג, ללא תמורה ומבלי שהובטח לו דבר בגין סיועו. התובע 2 הבין שמדובר בצילום שעתיד להתפרסם בעיתון הנתבעת ואין בצדו הבטחה, פיצוי, תמורה או זכות כלשהי.

54. משנקבע כי הנתבעת היא בעלת הזכויות בצילום, הרי שאין עוד צורך להמשיך לבחון האם היא הפרה זכות יוצרים.

ג. דחיית הטענה להפרת הזכות המוסרית

55. כאמור, התובעים דרשו לקבל פיצוי גם בשל היעדר מתן הקרדיט והיעדר אזכור התובע 2 כמי שצילם את התמונה. בהקשר זה יש להדגיש ולהבהיר, כי זכות מוסרית היא זכות אישית אותה רשאי לתבוע רק היוצר עצמו. לפיכך, נראה שרק לתובע 2 עומדת עילה זו והוא היחידי אשר יכול לטעון להפרת זכותו המוסרית.

" 55. תובענה בשל הפרת זכות מוסרית רשאי להגיש היוצר, ואם נעשתה ההפרה לאחר מותו – קרובי משפחתו; לעניין זה, "קרוב משפחה" – בן זוג, צאצא, הורה או אח. "

56. אכן, בתי המשפט מכירים בכך שפרסום יצירה ללא מתן קרדיט מהווה הפרה של הזכות המוסרית לייחוס, ופוסקים פיצויים בגינה גם במקרים של תום לב והסרה מיידית, אם כי נסיבות אלו יובילו להפחתת סכום הפיצוי לרף הנמוך.

57. ואולם הזכות המוסרית, הכוללת את זכות הייחוס (קרדיט) והזכות לשלמות היצירה, מוקנית על פי חוק ל"יוצר" היצירה בלבד. כפי שנדון בהרחבה מעלה, מאחר שהאדם שרק לחץ על הכפתור אינו עונה על הגדרת "יוצר" (שכן לא תרם ממד של מקוריות או יצירתיות ליצירה), לא קמה לו זכות מוסרית. הזכות המוסרית נועדה להגן על הקשר האישי-רוחני שבין היוצר לבין פרי רוחו, קשר שאינו קיים אצל מבצע טכני (ראו למשל: ת"א (שלום ת"א) 64177-05-23 סיון אין האוס בע"מ נ' וויב אול דיגיטל בע"מ (נבו 12.2.2025)).

58. בשים לב לנסיבות העניין ולמסקנתי לפיה יוצר היצירה הוא מר גולן ולא הנתבע 2, הרי שלא מצאתי לנכון לקבל את טענת התובעים להפרת הזכות המוסרית ואיני רואה לנכון לפסוק פיצויים בגינה.

לסיכום

59. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי במכלול הראיות שהובאו, מצאתי לנכון להעדיף את גרסתה של הנתבעת. הצילום מושא ההליך הוא יצירה מוגנת אשר הבעלות בה שייכת לנתבעת. טענות התובעים באשר להיותם בעלי הזכות בצילומים – נדחת בזאת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24-02-34457 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

60. בהינתן הראיות אשר הוצגו בפניי, השתכנעתי שהיוצר של היצירה הוא צלם הנתבעת ולא התובע 2, וזאת, בין היתר לאור היותו צלם זה שנים רבות אשר המקוריות והיצירתיות שבצילום הן פרי ידו ומחשבתו. כמו כן, הוא זה שנשלח והוזמן לצורך ביצוע הצילום, הוא האדם אשר בחר ושקל את כלל האלמנטים אשר מהווים את המוצר המוגמר. הצלם הוא זה שחשב ותיכנן כיצד לצלם, באיזו מצלמה ועדשה להשתמש, באיזו שעה ביום ומאיזה כיוון יהיה נכון לבצע את הפעולה, ומהו המסר אותו הוא רוצה להעביר בתמונה. התובע 2 היה רק המבצע, והוא זה שהוציא לפועל את הרעיון והאלמנטים אותם בחר צלם הנתבעת.
61. אני סבורה שפעולתו של התובע 2 היא פעולה טכנית שאינה מקימה זכות יוצרים, וכי היא נעשתה אך מטוב לבו של התובע 2 מבלי שהייתה בה כוונה או רצון כלשהו לקבלת זכויות. אני סבורה שבעת האירוע המדובר גם התובע 2 וגם צלם הנתבעת הבינו שמדובר בסיוע טכני בלבד לאור התקלה שהתגלתה, וכי אף לא אחד מהם סבר שביצוע הצילום בגובה יעביר את הזכות או יקנה לתובע 2 דבר ביחס ליצירה.
62. הדבר מתחזק שעה שהתביעה הקודמת שהוגשה (ונמחקה) כלל לא כללה את התובע 2 כבעל דין בהליך.
63. כפועל יוצא מכך השתכנעתי שהנתבעת היא בעלת זכות היוצרים בצילום וכי לא הייתה העברה של זכות היוצרים לידי התובע 2. על אחת כמה וכמה לתובעת 1. שעה שהבעלות על זכות היוצרים מצויה בידי הנתבעת, הרי שמתיתר הצורך לבחון האם בוצעה הפרה של זכות היוצרים, ואף מתייתר הצורך לשקול ולהכריע בדבר גובה הפיצוי.
64. משאלו הם פני הדברים, הרי שהתביעה נדחית.

סוף דבר

65. **התביעה נדחית.** כאמור מעלה, שעה שוויתרה התובעת על חקירות העדים ולא עמדה בנטל ההוכחה, ובשים לב לראיות בכללותן, לכוונת הצדדים באותה נקודת זמן ולתמונה שנפרשה בפניי, מצאתי לנכון להעדיף את גרסת הנתבעת ולקבל את הטענה לפיה זכות היוצרים שייכת לנתבעת.
66. באשר להוצאות ההליך ושכ"ט עו"ד – על אף שהתביעה נדחית, לא מצאתי מקום לפסוק הוצאות לחובת התובעים, ואסביר. התביעה בכללותה אינה מופרכת ונראה שהייתה אמירה של צלם הנתבעת באשר למתן קרדיט לתובע 2, והנתבעת אף ניאותה להוסיף את שמו של התובע לפרסום. כמו כן, אין ספק שהתובע 2 אכן נטל חלק באירוע הצילום, וכי הדבר נעשה מטוב ליבו ותוך רצון לסייע. לא זו בלבד, אלא שהנתבעת הפיקה תועלת מהסיוע הטכני של התובע 2 ופעילותו סיפקה לנתבעת הנאה מהתוצר. משכך, לא מצאתי להורות על תשלום הוצאות ושכ"ט עו"ד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 34457-02-24 טרקלין מערכות בע"מ ואח' נ' ידיעות אחרונות בעמ

67. נראה כי הטרוניה האמיתית של התובעים מצויה במישור אחר לחלוטין, הוא מישור לשון הרע והפגיעה בשמה של התובעת כמי שתיקנה את השעון לטענתה, או בפרטי הסיקור התקשורתי. אולם תביעה זו אינה המסגרת הנכונה לדון בהן.

ניתנה היום, בכ"א שבט תשפ"ו, ב08 פברואר 2026, בהעדר הצדדים.

טל פישמן לוי, שופטת

